

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narečnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Semenskih ulicah št. 2, L. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ 50 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 50.

V Ljubljani, v petek 1. marca 1901.

Letnik XXIX.

Vabilo na naročbo.

S 1. marcem se pričinja nova naročba, za katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. | Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. | Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Dunaj, 28. svečana.

Levičarji kažejo veliko nestrpnost, ker jim ne gre vse po volji. Posrečilo se jim je, da so razbili prejšnjo večino, a nove večine ne morejo zvariti. Vabili so Poljake v svojo zvezo, a ti so jako previdni politiki, da nočejo kovanja pobirati iz žrjavice za nemško levico. Najbolj pa je streznila Poljake namera levičarjev, da v proračunskem odseku črtajo iz proračuna postavke za nemško-slovensko gimnazijo v Celju in poljsko v Tešinu. Zato Poljaki še vedno omahujejo. Ker pa zbornica dan na dan trati čas, kar pa je v prvi vrsti zasluga vsenemske stranke, in levičarji še vedno ne sede pri egipčanskih loncih, skušajo levičarski vodje s pomočjo vlade vzdigniti voz iz jarka.

Včeraj popoldne so bili dr. Bärnreither, dr. Gross, Kaiser in dr. Derschatta pri ministerskem predsedniku z zahtevo, da naredi konec zmešnjavi. Dr. pl. Körber bi to gotovo rad storil, ko bi vedel, kako. Mladočehi zahtevajo zadoščenje, koncesije, vlada jih noče in ne more dati iz strahu pred Nemci. Ako imajo torej Nemci resno voljo za delo, zakaj pa vsak dan vlijejo olje na ogenj? Ko so Poljaki predlagali, naj se vladna predloga glede vojaških novincev postavi na prvo mesto dnevnega reda, izjavili so se proti temu. In vendar je danes ta predloga nujnejša, nego investicije. Rešitev zakona o vojaških novincih je mogoča v odseku in zbornici v dveh dneh, do čim utegne razprava o investicijah trajati nekaj tednov. Ali — vsenemska zveza, Schönerer in tovariši narekujejo taktiko in po nemški ljudski stranki vplivajo in pritiskajo na druge nemške levičarje. In vsled tega pritiska se je levica v večini izrekla proti premembi dnevnega reda. Ali morda nemške interpelacije o raznih zakonitih čenčah in frimasonskih lažeh pospešujejo delo? Ne, v tem je sistem, gotov načrt, in Nemci nimajo vzroka Čehom očitati obstrukcijo. Sicer pa moramo odkrito priznati, da češka taktika in vladna apatija vzbujajo nevoljo tudi na desnici.

Češki agrarci in narodni socialisti so Mladočehom v veliko zadrego. Morda bi bilo že premirje dognano v zbornici, ko bi najmlajši Čehi ne govorili s tolikim temperamentom in za boljše prilike prihranili svoje govore. In tretja nesreča za sedanji parlament je poslovnik, ki je morda zadoščal v

normalnih časih, nikakor pa sedaj, ko zginja vsako spoštovanje do avtoritete in se proslavljajo politični krošnjari. Vršé pa se obravnave in pogajanja in do sobote utegnejo Čehi naznaniti svoje pogoje za premirje. Ako jih vlada sprejme in levica odobri, potem je mogoče, da parlamentarni bolnik vstane iz postelje.

Uime na Dolenjskem.

V zadnji seji so poslanci Pfeifer in tovariši vložili nujni predlog, naj vlada dovoli primerno podporo onim dolenjskim občinam, ki so lansko leto trpele mnogo škode vsled toče in drugih uim, to zimo pa vsled mraza.

Današnja seja

je bila mirna, dasi prazna. Češki poslanci Heinrich, Formanek, Hovorka, Kubr, Reichstädter in Hruby so utemeljevali nujni predlog, da se prepove borzna trgovina na obroke z žitom. Ta predlog je podpiral tudi antisemit Steiner.

Dr. Šilény je na to v daljšem govoru utemeljeval nujnost predloga, da se znižajo ali odpravijo dolgovi na kmečkih posestvih. Govornik je zbral mnogo gradiva, žal, da je govoril praznim klopem. Danes govor tudi ni imel drugega namena, nego označiti opozicijo. Tako padajo dobra, zlata zrna na nerodovitna tla. Zbornica je odklonila nujnost obeh predlogov, za katero so glasovali le Čehi in Jugoslovani.

Volitev odsekov.

Zbornica voli vsak dan po dva, tri nove odseke, ki so mali parlamenti. Dejstva pa govore, da se marsikdo sili v odseke, a potem ne izvršuje svoje dolžnosti. Danes so bili izvoljeni štirje odseki. Iz »Slovenskega centra« sta izvoljena v davčni odsek: Povše in Pihuliak, v zavarovalni odsek Vencajz in dr. Stojan, v tiskovni odsek dr. Šusteršič in Vencajz, v odsek za vodne ceste (kanale) poslanca Berks in dr. Stojan.

V kontrolno komisijo za državne dolgove voli zbornica štiri člane. Štiri največje stranke, Poljaki, Čehi, nemška ljudska in napredna stranka so se pulile za mandate. Tako so hoteli levičarji izriniti dolgoletnega člana dr. pl. Fuchsa. Danes je desnica volila dr. viteza Kozłowskega, Kaftana, dr. Wolfhardta in dr. plem. Fuchsa, levičarji so namesto Fuchsa volili dr. Nitscheja. Izid volitve predsednik jutri naznani.

Koncem seje je poslanec Kaiser dal povod velikemu kriku. Očital je Čehom obstrukcijo. Ti so burno ugovarjali. Po javni seji bode zopet tajna seja o interpelaciji poslanca Schönererja, ki zasmehuje odpustke. Torej vsak dan gnojne vile!

Prošnja za dodatek k „zagovoru“.

Štajarsko, 23. febr. 1901.

Gospoda poslanca Robič in Ploj, blagovolita k svojemu zagovoru dodati še pojasnila na ta-le vprašanja:

1. Ker so Vama kranjski liberalni poslanci ljubši kakor katoliški, zakaj se pa v zbornici družita rajši z nemškimi katoliškimi, kakor nemški liberalnimi poslanci? In če bo treba pobijati kedaj v zbornici predlog o nemškem državnem jeziku, ali bodeta tedaj stavila zaupanje na nemške liberalce ali na nemške katoličane?

2. Ker so Vama Tavčar in sodrugi uzor rodoljubov, od katerih »je odvisna rešitev

štajarskih Slovencev«, ali se naj odslej na Štajarskem ravnamo po tem uzoru ter se zvežimo s somišljeniki Švegla in Mravlaka?

3. Ker je po Vajini razsodnosti človek ceniti po besedah, ne pa po dejanjih, bo-li v našo »rešitev« potrebno odslej popustiti načelo: »Svoji k svojim«, vsaj vsak nemškutarski trgovec in obrtnik govori rad slovensko in se izjavlja, da spoštuje Slovence, ko mu prinašajo denar? Ravno pred kratkim sem nagovarjal slovenskega obrtnika, ki naroča veliko blaga pri Rakužu, naj bi rajši naročal od »Merkurja«; mož mi je podal slovensko pismo in podpisano dopisnico Rakuževo v dokaz, da tudi ta zna in spoštuje slovenski jezik. No, po Vajinem zgledu odslej ne bom več tako »neroden«, da bi Rakuža imel za slovenskega nasprotnika, od takih je baje odvisna naša rešitev. — Kaj ne?

4. Za našo »rešitev« bo menda poslej bolje, da opustimo vse druge časnike, — (posebno pa takega, ki zna lepo — lepo molčati, kajti »qui tacet, consentire videtur«) — pa se naročimo na »Štajerca«, saj ta tudi krepko izjavlja, da nima nič proti veri in slovenskemu kmetu?

5. Vidva sta bila užaljena vsled postopanja dr. Šusteršiča. Ali niso po vsej pravici nad Vajinim postopanjem užaljeni Vajini volilci, ker jih nista nič poprašala, kateri stranki bi se pridružila? Jaz sem na narodnem bojišču moral že marsikatero žarko požreti, a zatrdim Vama, da tako me ni kmalu katera spekla, kakor Robičeva izjava, da je rešitev štajarskih Slovencev odvisna edino le od spojitve s kranjskimi liberalci. Slomsček torej in dolga vrsta narodnih bojevnikov, ki niste in ne marate ne za kranjske ne za druge liberalce, vi ste ničla v primeru s Tavčarjem in drugovi! Gospoda, je-li to tako!?

Za to dodatno pojasnilo prosim bivši Robičev agitator na Pohorju.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. marca.

Deželni zbori

se snidejo, kakor je posneti dunajskim listom, v drugi polovici meseca aprila, negotovo je le, bodo li sklicani vsi deželni zbori ali samo nekateri. Gališki deželni zbor prične pomladansko zasedanje 18. aprila in bo zboroval do 11. maja. Proti zasedanju češkega deželnega zbora so se že sedaj izjavili nemški levičarji, ko bi bil državni zbor nede-laven vsled obstrukcije. Seveda njih želja ne bo obveljala. Da se snide v tej dobi tudi nižje-avstrijski deželni zastop, o tem nihče ne dvomi.

Jubilej avstrijskega parlamenta

se je obhajal v jednom delu avstrijskega časopisja z velikimi slavospevi na ustavo, parlament je pa obhajal 26. februar z znanimi škandaloznimi prizori. Pravi prijatelji Avstrije in njenih narodov se pač ne morejo veseliti tega jubileja, ker razmer, kakoršne imamo v sedanji toliko hvalisani ustavni dobi, niso poznali predustavni časi. Sicer pa treba naglašati, da izdana ustava prav za prav še nikdar ni bila v veljavi. »Presb. Tagbl.« pripominja tem povodom: Ogerska, Hrvatska in Beneška niso bile nikdar zastopane v avstrijskem parlamentu, Istra in Sedmograško le začasno in le deloma, češki poslanci so se le prehodno udeleževali parlamentarnih sej. Schmerlingov februarjski patent je bil le slaba podoba

Schwarzenberg-Stadionove državne ustave z leta 1849 in se je jednako tej pokazal neizvedljiv. Iz tega februarjskega patenta se je po letu 1866 razvila sedanja ustava, ki je pa še sedaj po preteku 33 let, neizvedena in sicer vsled krivde onih, ki so kot politični očetje sodelovali pri tej ustavi. — Žal, da je temu res tako.

Pruska sodba o protikatoliški gonji avstrijskih Schönerevcev.

Listi, ki se sicer ogrevajo za protirimsko in protiaustrijsko gibanje in mu želijo najboljših uspehov, in ki so prepričani, da so bili v dotični interpelaciji res doslovno prepisani nauki sv. Alfonza Liguorijskega, obsojajo nastope naših »rsenemcev«. Njih gonja se ne more odobravati in tudi ne odpustiti. Interpelacija, glasi se tu, je ne samo popolno brezpomembna, marveč tudi naravnost nasprotuje političnim in verskim interesom interpellantov. V dosego svojega namena se bodo morali poslužiti vse drugačnih sredstev. Sicer je pa za nemštvo mnogo stvari nujnejših in važnejših, nego je ta gonja.

Izjalovljen načrt princa Jurija.

Krečanski governer ali višji komisar princ Jurij je sanjal o velikih načrtih in pred nekaj meseci je bil prepričan, da postane Kreta v kratkem popolno samostojna ali pa integralni del Grške, sam pa neodvisen knez krečanski. S tem svojim načrtom je potoval dalj časa po Evropi, potrkal pri raznih evropskih durih, a nič mu ni pomagalo to potovanje. Konzuli v Kaneji so naznanili domov vrnivšemu se princu, da mejnarodni odbor v Rimu ni pritril njegovemu načrtu. Svojedobno se je pisalo, da se grški princ odpove svoji časti, ako mu splavajo po vodi vsi naklepi, a ta grožnja se bržkone sedaj še ne uresniči, ker je vendar bolje nekaj, nego nič.

Dewet zopet ušel.

Zopet jo je zagodel Dewet angleškim zasledovalcem. Angleži so že računali z vso gotovostjo, da jim Dewet ne uide več iz nastavljenih zanj. Po njih poročilih tičita sedaj s Steinom ob južnem bregu reke Oranje in čakata, da voda upade, v resnici pa Deweta v zadnjih dneh niti ni bilo na tem mestu. Nekaj časa je s svojo armado, ki se je sedaj pomnožila od 3 na 800 mož celo v angleških listih, res šel pred zasledovalci, potem jo je pa naglo krenil proti zahodu in pustil zasledovalce naprej. Ti sedaj delajo kordon okoli pokrajine, v kateri pa Deweta — ni. Angleži torej sami ne vedo, kje tiči njih najhujši sovražnik.

Za nemško ekspedico v Kini

zahteva pruska vlada zopet na račun tekočega leta 1207 milijona mark nakladnega kredita. Od tega se potrebuje za armado 100-2 milijona, za mornarico pa nad 17 milijonov. To zahtevo utemeljuje vlada z daljšimi pojasnili, v katerih pravi, da so šele Nemci provzročili jednotno operacijo mejnarodnih čet, ki baje zelo imponirajo (?) Kitajcem. Nemške čete ostanejo v Kini do konca marca 1902. Tako proračunja vojna uprava. Bržkone se je pa pri tem precej uračunila in davkoplačevalci bodo morali še globoko poseči v žep za nemške »interese« v Kini.

Slovstvo.

»Dom in Svet« št. 3 prinaša sledečo vsebino: Henrik Sienkiewicz. K petindvajsetletnici njegovega pisateljevanja spisal Jariez Godec. — Gazelice, 12., 13.

14., 15., 16., 17. Zložil Anton Medved. — Na vojvodskem prestolu. Povest iz slovenske starodavnosti. — Spisal I. Selan. (Dalje.) — Sestanek na grobu. † Ivanki. I, II., Zložila Ljudmila. — Neljubi gostje pred tisoč leti. Spisal prof. dr. Fr. Kos. — Zvečer. Zložil Leo Levič. — Križ v gozdu. Zložila Mira. — Na tibem in na skrivem. Shčica. Spisal Kancijan. — Bršljan in bodiže. 1, 2. Zložil Anton Medved. — Izlet v Ostijo. Potopisna in kulturnozgodovinska črtica. Spisal dr. Frančišek Kovačič. — Kadar vince duše vnema. Zložil Silvin Sardenko. — Moj gozd molči. Zložil Silvin Sardenko. — Do zmage! Po prijateljevih pismih priobčil Jož. Ošaben. (Dalje.) — Iver. Zložila Mira. — Oče je. Akt iz tragike življenja. Spisal F. S. Finžgar. (Dalje.) — Nova pesem. Zložil Leo Levič. — Drobno gled in drobni svet. Spisal kanonik Ivan Sušnik. (Dalje.) — Sveto-vaclavska krona. Spisal dr. Ivan Ev. Krek. — Književnost: Slovenska književnost. — Hrvaška književnost. — Glasba: Možiček. — To in ono: Naše slike. — Giuseppe Verdi. — Julij Zeyer. — † Angleška kraljica Viktorija. — Slike: Henrik Sienkiewicz. — Sienkiewicz in njegova otroka. — Kronanje bl. Device Marije. Slikal Giulio Romano. — Porta s. Paolo s Cestijevo piramido v Rimu. — Prizor iz rimske Kampanije. Apijeva cesta pred Klavdijevim vodovodom z razgledom na lacijske griče. — Glavni oltar v baziliki sv. Pavla v Rimu iz 13. stoletja z mozaikom iz 5. stol. — Krokodilji lov. — Slike k spisu »Drobno gled in drobni svet« 10, 11, 12. — Sveto-vaclavska krona. — Dedova pipa. — † Viktorija, angleška kraljica.

Dopisi.

Iz kamniške okolice, 26. februarija. (Potresni dolg.) Akoravno je ljubljanski Moltke rekel v nedeljo, da je dr. Šustersič »poslanec analfabetov«, vendar smo njegovi volilci proti koncu zadnjega leta znali še iz stare šole toliko brati, da stoji kot odgovor na naše potrebne prošnje tiskano: »Vaši prošnji se ne ugodi, ker vsled dotičnih poizvedb Vaše razmere niso take, da bi po zadnjih predpisih opravičile ugodno rešitev Vaše prošnje. C. kr. deželno predsedništvo v Ljubljani«. Zato smo jako hvaležni našim poslancem v »Slovanskem središču«, da so se tako urno potegnili za celotni odpis, oziroma znatno olajšavo potresnih vračil. Če se v državnem zboru in po časnikih tako povdarja, da treba kmalu pomagati, sedaj je nekaj prilike za državni zbor in vlado, pokazati v tem oziru dobro in resno voljo. Bog daj!

Iz Škofje Loke, dne 23. februarija. (O d p l e s a d o p o t r e s a.) [Konec.] — Po teh podatkih soditi je bilo popolnoma prav, da se je prepovedalo. Toda priti se pa mora zopet, da nunski g. katehet ni prav nič grozil s slabšim redom v kršč. nauku, in da je dopisnik »Narodov« popolnoma napačno poročal. Še nekaj je tudi dopisnik »Narodov« napačno poročal. Trdil je, da se gg. učitelji deške šole niso hoteli slepo pokoriti kapelanovemu stremljenju. — Čujte, gospod dopisnik! Kaplan ni vprašal gg. učiteljev, ali naj prepove ali ne, tudi jih ni prosil, naj oni prepovedo, marveč on je sam od sebe prepovedal — zato ker on lahko naredi sam, kar spozna za dobro in pametno, in bi bil tudi v tem slučaju storil, kar je res storil — čeprav bi bili vsi gg. učitelji za kostumni ples.

Tega plesa čisti dohodek, ki je bil namenjen revni šolski mladini, pravi dopisnik »Narodov«, je odjedel kapelan. — No! če se bo revni ljudski mladini pomagalo z dohodki, ki pridejo iz plesa, potem ne bo revna mladina dobivala velike podpore, in kljub takim kostumnim plesom bode revna mladina hodila razcapana okoli. Sicer pa čujte Vi, ki tožite in javkate, da je kaplan požrl tistih par krajcerjev — čujte in zapomnite si: Vodstvo deške ljudske šole se je opetovano izrazilo, da bi tudi podarjene vsote ne sprejelo, če bi je tudi oni prinesli, ki so nespametno otroško maškarado zagovarjali s plaščem dobrotelnosti.

Tudi zabave kaplan ni požrl ljudski mladini, ker med odrasčenimi pametnimi ljudmi po Loku se govori, da bi se nekatere osebe aranžerke ne bile posebno prijazno držale, če bi bili prišli k tistemu ve-

deru otroci nekoliko nižje vrste! Torej je vsa stvar bila pripravljena za odličnejše kroge, oziroma njeno mladino, ne pa za mladino sploh!

Seveda »Narod« in njegov dopisnik blati vse — nazadnje kajpak tudi škola ne more pri miru pustiti, češ on je prišel v Loko prepovedovat ples.

Presvetli knezoškof je prišel oficijelno v Loko v zadevah nove prednice, in o plesu je še le tukaj zvedel. — Seveda nestrpni liberalčki že hočejo škofu ukazovati, kam naj gre, s kom naj hodi in tudi s kom naj govori.

No, vedite g. dopisun, Presvetli nima zvez s čfuti, kakor »Narod« in tudi tisti gospod, s katerim je Presvetli na kolodvoru govoril, ni čifutski agent konsumnih družtev, marveč katoliški kristijan, ki ima v svoji rodovini duhovne.

Še nekaj! Čudno se zdi, da dopisnik »Narodov« spravlja v rokod. društvo dekleta, ko priznava le moški pomočniki morejo biti udje in ko priznava igrajo le fantje. Kako to, da tako slabo vidite, g. dopisun? Ali vam je morda vinski duh omrežil in omračil oko in pamet, kakor tistemu nadutemu človečetu vašega kalibra, katerega so morali spraviti iz omenjenega društva dvorane, ker je preobilo zavžit nektar bruhal nerodnosti iz njega?

In kdo je dekleta ščipal, ako ne tisti sam, ki je to rekel? — Seveda potem pa po sebi hlače meri. Wie der Schelm ist, so redet er von Andern.

Ali vas bode, ker sami ne morete ničesar narediti? Ker društvo težko gledate, zabavljate in obrekujete, kedaj so kaplani uganjali pustne burke in kedaj je bila veselica do polnoči ali še čez?

Ker »Narodov« dopisun spravlja na dan požarno brambo, in odstop bivšega g. župana — čujte še enkrat! Kdo je odstavil bivšega župana? »Slovenec« je že povedal — kaplan je protestiral zoper nemoralna in pohujšljiva vabila požarne brambe, bivši g. župan, mož, ki pametno misli, je pritrdil kapelanu. In bilo je vse dobro. Torej ne trobenta, s katero je trobil kaplan zoper vabila pož. brambe, ni odstavila župana, ampak nek drugi, ki je čez par dni šel razžaljenega župana, ki je že odstopil, prosit, naj še ostane župan, tistega trobenta, oziroma liberalni veliki pampardon je odstavil župana, ko ga je zvečer napadel v družbi: Zakaj pa držiš s kaplanom, zakaj ga nisi spodil s palico iz dvorane?

Stvari so sicer malenkostne, a na drugi strani jako resne, in zato protestujemo zoper tako pisarjenje. Sicer pa »Narodovemu« dopisniku ni stvar resna, to se vidi iz tega, ker se iz potresa norčuje. Toda naj le potrpi, prišel bo drugačen potres čez »Narod« in njegovega loškega dopisuna!

Občni zbor gostilniške zadruga.

Včeraj se je v gostilniških prostorih hotela »Lloyd« vršil občni zbor ljubljanske gostilniške zadruga. Udeležba je bila precej pičila. Umevno je, da zanimanje članov za zadrugo ne more biti posebno, saj je v našem zakonodajstvu vse polno točk, s katerimi se zadrugam omejuje pravice in vsled katerih imajo odbori zadrug pri svojem delu čisto zvezane roke. V tem oziru bi bilo na korist obrtništvu pač treba nujnih izprememb.

Včerajšnjega občnega zbora gostilniške zadruga se je udeležil tudi naš poročevalec. Obč. svetniku Tostiju, ki je predsednik zadruga, to ni bilo prav. Stopil je k našemu poročevalcu ter hotel, da zapusti zborovanje. Naš poročevalec mu je odvrnil, da to pač stori, ako se s Tostijevim mnenjem strinja občni zbor, in da upa, da se o delovanju zadruga sme obširno poročati tudi javnosti, saj na občnih zborih je ta navada, da smejo biti navzoči poročevalci. G. Tosti je vstrajal pri svojem, naš poročevalec pa pri svojem in g. Tostiju končno ni preostajalo drugega, nego da vpraša občni zbor, ki se je skoro soglasno izrekel, da naj naš poročevalec ostane na občnem zboru.

Načelnik zadruga g. Tosti je poročal o zadnjem obrtnem sestanku na Dunaju. Bil je na dunajskem »neodvisnem« obrtnem sestanku g. Tosti jedini gostilničar ter je ondi predlagal, kakor je »Slovenec« že poročal, naj se obrtni red na korist obrtništvu preuredi ter naj se gostilniške koncesije dajo

le v faktičnih potrebah Zadrugam naj se da pravico priziva in praša naj se zadruga za mnenje. Obrtna oblast sedaj zadruga na ta način varuje, da na vsak prestopki pazi, in varujejo jih policaji ter finančna oblast.

Prebral se je zapisnik lanskega občnega zbora, na katerem je bila posebnoma zanimiva debata glede laških vin in glede milega postopanja nekaterih oblasti proti prodajalcem laškega vina. Umestno se nam zdi, da na tem mestu še enkrat ponavljamo, naj se vse pritožbe o tej stvari s pričami podprte izroče gostilniški zadrugi, ker z anonimnimi ovadbami se nič ne doseže.

Tajniško poročilo javlja, da se je zadruga deputacija v zadevi vinske klavzule poklonila poslancem. Zadruga starestinstvo je imelo tekom 1900. l. 12 sej, v katerih je rešilo 80 ulog, 11 ulog se je odposlalo na razna oblastva. Mnogim odlokom se zadruga ni mogla upreti, ker nima prizivne moči. Ustanovila je lastno tovarno sodovice, ker, kakor javlja poročilo, glede pisma na izdelovaltelje, naj omeje krošnjarenje s sodovico, ni dobila od večine poveljnega odgovora. Storili so se tudi koraki glede oddajanja hrane privatnim osebam. Dohodkov je bilo l. 1900 530 K 6 v. stroškov 528 K 63 v. Stanje premoženja je povoljno.

Zadruga član g. Kramar je dejal, da že 11 let dela v zadrugi, a mej takim odborom ni bil. Pritoževal se je, da je predsednik izpremenil neki odborov sklep. Pozival je člane, naj volijo odbor, ki bo delal. Člani se večinoma za zadrugo nič ne brigajo, potem pa odbor vse uredi. Član g. Maček je na to zahteval zadoščanja odboru, nakar je izjavil g. Kramar, da ni mislil celega odbora.

Pri dopolnilni volitvi v odbor so bili izvoljeni odborniki naslednji gg.: Fr. Zabu k o v e c, Jos. K r a m a r, K r i ž in F r i c N o v a k, namestnikoma sta bila izvoljena gg. P e t r i č in B e l i č.

O ustanovitvi zadruga pivo varne je poročal član gosp. M a č e k. Povdarjal je stroške in davke, kateri tišče gostilničarje, a povrh jim konkurirajo še pivovarnarji, ki prodajajo privatnim strankam pivo ceneje, nego gostilničarjem, ter s steklenicami in sodčki uprav krošnjarijo. Govornik navaja nekaj izgledov. Gostilničarji naj torej skupno ustanove delniško pivovarno.

Neka zunanja tvrdka je že ponudila, da vzame za 600 000 K delnic, vendar misli govornik, da bi bilo boljše ustanoviti pivovarno s pomočjo kakega domačega denarvega zavoda ali več denarnih zavodov. Skupna pivovarna bi bila potrebna, da bi gostilničarji prodajali jedno pivo. Sedaj so v Ljubljani 4 pivovarne in polno založnikov, ki delajo največjo konkurencio gostilničarjem, torej bi pač izhajala tudi zadruga pivovarna, kateri bi ne bilo treba za začetek takoj 1.000.000 K, kakor strašijo gostilničarje, saj tudi sedanji pivovarnarji niso toliko imeli, ko so pričeli. Zemljišče bi veljalo 120.000 K, zidanje 320.000 K in orodje, katero bi se naročilo iz drž. muzeja 160.000 K. Govornik je koncem svojega zanimivega govora predlagal, naj se izvoli poseben odsek, ki naj to stvar prouči.

Otvori se debata. G. K r a m a r pravi, naj se še enkrat obrne do pivovarnarjev, ako hote držati, kar so podpisali glede oddajanja piva. Od tiste pivovarne, ki bi se ne udala, naj bi nihče ne jemal piva. Gosp. Z a b u k o v e c pravi, naj si izbere zadruga najboljšo tvrdko, pri kateri naj bi vsi člani kupovali, tvrdka pa bi morala za to dajati gotove odstotke v bolniško blagajno. Nekateri člani priporočajo, da se pošlje okolu pivovarnarjev okrožnica z zahtevami gostilničarjev, a gosp. T o s t i je mnenja, da ne bo nikakega vspeha. Pivovarnarji se bodo posluževali svoje pravice, da smejo pivo prodajati. G. M a č e k ope-otavovano priporoča lastno pivovarno, g. Z a b u k o v e c omenja, da založniki prodajajo po 8. kr. steklenico piva. Zborovalci se končno zjedinijo za predlog gosp. Z a b u k o v c a, naj zadevo vzame v roke zadruga odbor in naj povabi k jedni seji pivovarnarje, katerim naj se pri seji povedo zahteve gostilničarjev.

Na vrsto pride razgovor o zadrugnem vencu pri pogrebih. G. P o g a č n i k pred-

laga, naj se vsakemu umrlemu članu pokloni sveč venec, a trak naj bo vedno jeden in isti. Sprejeto po opominu, naj sorodniki umrlih zadrugnih članov javijo načelstvu smrt članov, da more potem zadruga potrebno ukreniti glede spremstva.

Zanimiva debata se vname pri predlogu g. F r i c a N o v a k a, naj se prepreči pre-kupovanje živil na ljubljanskem trgu. G. T o s t i je omenil, da se prekupovanje vrši čisto pred mitnico, kjer nima magistrat moči, in pa v Ljubljani pred tržnimi dnevi, za kar pa magistratu nedostaje postave.

G. M a č e k omenja, da je v obč. svetu 6 gostilničarjev. Ti bi pač lahko izposlovali tak dodatek k postavi, saj bi bilo s tem vsemu prebivalstvu ustrezno. Žalibog, da 3 obč. svetniki gostilničarji na ušesih sede. V o b č i n s k e m s v e t u j e t r e b a o p o z i c i j e. Marsikaj se površno dela. V sejah ni živahnosti, kar se opaža lahko z galerije. Gostilničarji imajo toliko glasov, da bi lahko samostojno postavljali kandidate. V obč. svetu naj se doseže razširjenje tržne postave, da se bode za tržni dan štel že jeden dan prej od opoldne dalje. Soglasno sprejeto.

Občni zbor je zaključil predsednik gospod Tosti s primernim nagovorom.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. marca.

Potrjen deželni zakon. Presvetli cesar je potrdil sklenjeni načrt deželnega zbora kranjskega, s katerim se ustanovi nova občina Bukovje v postojnskem političnem okraju.

»Deseti brat«, dramizovan od Fr. Govekarja, je pri sinočni prvi predstavi vspel le deloma. Zanimanje je bilo velikansko, gledišče razprodano. Poleg krasnih prizorov je še marsikaj treba zboljšati. Radi pomanjkanja prostora priobčimo jutri podrobno oceno.

Naročajte »Socijalizem«! Slovenska krščanska socijalna zveza javlja, da je dobo za oglašanje naročnikov na veleznamenito dr. Krekovo delo raztegnila do srede meseca marca. Vsi tisti, ki se še niso naročili, naj hite z naročili. Vsak zaveden Slovenec, ki se zanima za javno življenje, naj bi proučil »Socijalizem«. Mesečni snopič bode, kakor znano, veljal 15 kr. Za sedaj zadoščajo naznanila na dopisnici. Naročila sprejema č. g. Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani. Ljubljanski naročniki naj se oglase pri g. Fr. Breskvarju, knjigovozu pred škofijo.

Prošnjo za umirovljenje je, kakor se čuje, vložil primorski dež. šolski nadzornik g. Anton vitez S a b l a d o l s k i. Poslanci, bodite na straži!

Konsumna društva v tržaški okolici. »Edinost« je vsula v svoje predale cele kanale hvalisanja »uzorne« gospodarske organizacije v tržaški okolici. Lepo. Toda ona, ki se vedno kaže kot posebljeno pravičnost in nepristranost na vse strani, bi morala, kakor dober realist, primešati svojim svetlim bojam tudi nekoliko sence, da bi se nam njene podobe po naravi zdele resnične in pravične. Takih senc nikakor ne manjka. Samo nekaj temnih potez! Ali zaslužujejo društva, ki služijo v diko tržaški okolici, oziroma tržaškim voditeljem v politični nakit, zares ime — konsumnih društev? Ne bi li bolj pristojal naslov: krčmarsko ali vinarstvo društvo? Saj drugega prometa itak nimajo, nego promet z vinom — lucus a non lucendo. (Znana je namreč, da pančeri-rija ni ustavila svojih korakov na pragih slavni konsumnih društev v tržaški okolici. Tu se vam dobe tudi taka vina, ki liki kameleon spreminjajo barvo. Zdaj postaviš predse čašo belega vina, za četrto ure imaš najboljšo črnino! Probatum est!) S tem pa nikakor ne bode rečeno, da imenovana društva niso koristna. Žalibog imajo največ dobička posamezniki, narod pa presneto malo. Neumestno pa se nam zdi, da bije »Edinost« tako — na debelo plat hvale. — Če že piše »Edinost« zgodovino konsumnih ozir. gospodarskih društev v tržaški okolici, naj bi povedala tudi nekaj o takih društvih, katerih več ni mej živimi, in nekaj o grobkopih teh društev. Kriza, ki jo je nedavno pretrpelo Rojansko društvo — to bi bila

lep pendant k slavospevom »Eidinosti«. A trebalo bi navesti tudi vzroke tej krizi! — Slednjič še nekaj. Vprašamo: zasluhuje li ime gospodarskega društva ustanova, ki životari od miloščin, od veselje in z istimi združenega tipanja na rodoljubna srca in rodoljubne žope? Reči moramo, da so »izvestna« društva na Kranjskem tako solidna, da se ni treba »Eidinosti« bati zanje.

Porotne obravnave v Ljubljani se prično v ponedeljek 4. t. m. Na vrsti so doslej naslednje obravnave: 4. marca: 67-letni glavniki Jos. Blaznik v Hrašah pri Kranju radi požiga, in 19letni mesarski vajence Jos. Turšič iz Cirknice radi tatvine; 5. marca: 54letni žagar Jurij Ulčar s Homca in 39letni posestnik Fr. Kanc v Radomljah radi goljufije; 6. marca: 40letni vodovodni mojster Jak. Janež iz Ljubljane radi težke telesne poškodbe in 23 letni posestnika sin in pekovski pomočnik Jan. Šiler iz Št. Vida pri Ljubljani radi uboja; 7. marca: 19letni tesar Jan. Pavšič v Podrečah radi uboja in 23letni Valentin ter 18letni Jan. Kopitar iz Mengša radi ropa; 8. marca: 61letna posestnica Ivana Repe iz Hraš radi goljufije in 19letni delavec Jan. Konec iz Kranja radi uboja; 9. marca: 21letni posestnika sin Fran. Kobal iz Podkraj radi uboja in odgovorni urednik našega lista radi žaljenja časti.

Mizarska zadruga v St. Vidu. Pretečeno nedeljo 24. t. m. se je vršil občni zbor mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano, katerega so se člani polnoštevilno (24) vdeležili. Računi so se enoglasno odobrili. Sklenilo se je tudi, takoj letošnje leto zgraditi mehanično delavnico in shrambo za zalogo pohištva. Denarni promet prvega pol leta bil je sledeči: Prejemkov je bilo 16.168 K 29 h; Izdatkov je bilo 16.056 K 16 h; Svota denarnega prometa 32.224 K 45 h. Kosmati dobiček je 1329 K 95 h. Od te svote se odbije za razne izgube, upravne stroške itd. 1010 K 27 h. Iznaha toraj čisti dobiček 319 K 68 h. Kakor je razvidno iz predstoječega sporočila, imela je zadruga prvega polletja primeroma veliko prometa ter ima v kljub ustanovnim stroškom 319 K 68 h čistega dobička. Zadruga bode gotovo uspevala, ako jo bodo rodoljubni krogi podpirali.

Nesreča na železnici. Iz Maribora se nam poroča, da je v ondotni delavnici južne železnice se zgodila grozna nesreča. Kovač Franc De n č m a n je prišel z levonogo med dve zobni kolesi. Nogo mu je preko srede stopala popolnoma zmečkalo.

Zmrznjenega so našli 22. t. m. na polju posestnika Fran. Č e l a r j a iz Orehovca pri Slavini. Dne 17. se ga je v Postojni precej navlekel in bržkone zgrešil pot.

Izpred sodišča. Včeraj je dež. sodišče v Ljubljani potrdilo obsodbo »Slovenčev« v zadevi starotrškega orožništva. »Slovenec« je bil obsojen na 40 K, ker je pisal: »Čudno je pa bilo obnašanje žandarmerije, ki ni hotela pijane tolpe spoditi s privatnega posestva gđ. Veselove, akoravno je lastnica to zahtevala. To vedenje c. kr. žandarmerije se bo naznanilo na pristojnem mestu. No, dotični poveljnik bode moral odgovor dati.« Orožništvo je v svoji relaciji p r i z n a l o, da so liberalni razgrajči shod razbili, s silo udrli na volilni shod, da so orožniki morali z bajoneti razgnati to tolpo, da so razgrajči stali na privatni lasti gđ. Veselove in da sta gđ. Veselova in gosp. Hauptman zahtevala, da se razgrajče s privatnega posestva odpravi in da so razgrajči poškodovali tujo lastnino. Radi tega je bil »Slovenec« obsojen. — Okrajni glavar kranjski je bil včeraj pred dež. sodiščem oproščen. Rabil je v nekem dopisu o tožitelju Ungerju besede »in höchst blöder Weise« »bodenlose Frechheit« in »freches Benehmen.« — »Slov. Narod« je bil obsojen na drugi instanci na 100 K globe, ker je pisal, da je pri vojaških vajah na Notranjskem neki častnik udaril vojaka s sabljo.

Ljubljanske novice. S l e p a r s k i a g e n t, ki je osleparil prodajalko Krže na Opekarski cesti, je podpisal napačno ime. Agent ni Boglar, ampak njegovo ime je Bizjak. — Zmrznil bi bil skoraj danes po noči na ulici delavec Anton D o l n i č a r, ki je pijan obležal. Na pol zmrznjenega ga je spravil stražnik na stražnico, kjer se je zavedel še-le z zdravniško pomočjo.

— Poneverila je pri ključavničarju Jožefu Sršenu na drž. kolodvoru uslužbena dekla Marija Mert 56 K. Ukrala je tudi več stare obleke in jeden dežnik. — Nazadovanje Koslerjeve pivovarne. Koslerjeva pivovarna je imela časih 14 sodarjev, sedaj jih ima, kakor čujemo, samo 4. To je pač čudno znamenje za napredek industrije na Kranjskem. — Zgubil je včeraj nekdo zapisnik, v katerem je bilo 10 gl.

Vinarska zadruga se ustanovi v kratkem v Novem mestu. Kakor se nam je sinoči brzojavilo, je že zagotovljena.

Ljudsko štetje na Koroškem ima žalosten zaključek za koroške Slovence. Prebivalstvo je sosebno v velikovškem okrajnem glavarstvu nazadovalo. V pliberškem sodnijskem okraju se je število prebivalcev zmanjšalo za 1313 duš, v velikovškem sodnem okraju za 844 duš, v sodnem okraju Dobrlaves za 308 duš. Število prebivalcev je narastlo samo v sednem okraju Železna Kaplja za 81 duš. »Mir« pravi, da so vzroki tega nazadovanja: Nejedinstvo kmečkega stanu, slaba vzgoja mladine, naša zaslepljenost v nemštvo.

Ali se bo pričelo jasni? S Koroškega se nam poroča, da se je okolu deželnega šolskega nadzornika Palla pričelo menda jasni. V Zgornjih Libučah je pri nadzoru vanju šole izrazil se deželni šolski nadzornik Palla, da so nemške knjige, ki se rabijo na utrakvističnih šolah, za slov. otroke pretežke.

Nagle smrti je umrl v Gorici na dvorišču gostilne blizu kolodvora Fran. Gvardijančič, posestnik v Rihenbergu.

Kostnjak našli so na Voščici pri prekopavanju neke njive. Poleg je bil lonec in tik glave velika srebrna uhana.

Za poštne ekspeditorje in ekspeditorice. Z naredbo od 22. prosinca 1901 št. 4266, priobčeno v poštobrzojavnem naredbeniku št. 13 iz 1. 1901, zaukazalo je trgovinsko ministerstvo, da se uvede za poštne ekspeditorje status, v kojega bi bili sprejeti pod nekimi uveti tudi ekspeditorji (ekspeditorice), ki niso v aktivnej službi. V to svrbo imajo isti prijaviti se najdalje do 30. sušca 1901 na onem poštнем in brzojavnem ravnateljstvu, v čigar okrožju so fakučno v zadnjem času službovali.

Poslanec Klofač obsojen. Prizivno sodišče na Dunaju je obsodilo poslanca na 30 kron globe ali tri dni zopora, ker je povodom premogarskega štrajka na nekem shodu razžalil vladu. Klofača kot poslanca morejo zapreti še le tedaj, ko ugasne njegova poslaniška imuniteta.

Kaj pa pravi »inteligence«? Kot smo zvedeli iz uradnega lista, je bil zadnji »Rodoljub« zaplenjen zaradi članka »Novi verski nauki za slovenske kmetec«. Lepa »nova vera« mora biti ta, ki jo mora državni pravdnik zapleniti! — Včerajšnji »Narod« je tako strahovito neumen, da pač zadostuje kot odgovor, če le nekaj psovka ponatisnemo: »Klerikalna stranka je brnjava devica in plesniva koketka«. Katoliškona rodni poslanci so »duševni reveži, mamonovci, špekulantje, kupčevalci-klerikalci, kateristi, žilave grče grčastega mišljenja, veletržci z vero in razumanapolnjeni kapitoliji«. Dr. Šusteršič je »Liguorius in Torquemada ter židovsko usiljiv«. »Farji so smrdeli kakor kozli«, »prefrigani kaplančiči«, »napajana semenišča«, »župniki love bogate kuharice«, »maziljeni politični sršenji«, »zakotni junaki«. Iz lurske vode se norčuje »Narod«, češ, če bi bila res čudodelna, ne bi »klerikalci« hodili k zdravnikom! »Kranjske pope bi liberalce lahko prijel za ušesa, pa si noče rok umazati«. »Jejmene«! G. Koechler v Trnovem je »vsiljivljubeznivo kaplanče« in »smelo človeče«, ki »preobrača Trnovcem kozle«, in to vse, ker — hoče postati kanonik! Gosp. kanonik Kalan je Trnovcem »otrobe vezal«. Jezuitje hujskajo, v samostanih vlada upor proti državni oblasti itd. — Gg. Ploj in tovariši! kako se počutite v družbi take — »inteligence«?

Narodno gospodarstvo.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

Kakor znano, oprostil je deželni zbor kranjski vse nove in prenarajene stavbe 40 odstotne deželne doklade za najdaljšo dobo

petih let, ako dovoli tudi država za isto dobo oprostite od hišnega davka.

C. kr. davčna administracija v Ljubljani razpošilja hišnim posestnikom plačilne naloge, v katerih je povsod brez vsake opombe navedena 40odstotna deželna doklada.

C. kr. glavna davkarija pa gotovo nima seznamka onih hiš, katere so oproščene v smislu deželnega zakona od 40odstotne deželne doklade, ker drugače bi dotični uradnik ne zaračunal oproščeni stranki tudi 40odstotno deželno doklado. Gotovo bi bilo v interesu davčnega urada in stranke, ako bi pri teh plačilnih nalogih v rubriki »40odstotna deželna doklada« stala opomba: »oproščeno«. Ker so tudi znane občinske doklade, bi tudi ne škodovalo, če bi se znesek v dotično rubriko postavil, da ima davkoplačevalec polno davčno svoto pred seboj. Preverjeni smo, da bo slavno c. kr. finančno ravnateljstvo tej opravičeni želji davkoplačevalcev ustreglo.

Hišni posestniki se pa v njih lastnih interesih opozore, da poprašajo pri c. kr. davčnem uradu dotičnega uradnika, so-li oproščeni od 40odstotne deželne doklade ali ne. Pojasnila dobe društveni člani v pisarni I društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Dvorni trg št. 1, od 1/2 6. do 7. ure zvečer.

Kaj storiti s tolarji po 2 gold. in s 1/2 gold.?

C. kr. finančno ravnateljstvo nam naznanja:

Ker se dogaja, da pri vplačilih v c. kr. blagajnah in uradih stranke prinašajo tolarje po 2 gl. av. velj. mesto kronskega denarja po 5 K komad, in so se tolarji po 2 gl. av. velj. z zakonom z dne 24. marca 1893 drž. zak. št. 42 uže vzeli iz postavnega prometa, je c. kr. finančno ministerstvo z razpisom z dne 28. januarja t. l. št. 476/f. m. zaukazalo, da se taki novci kot brezvredni zavrnejo, stranki pa še le potem nazaj dajo, ko so se isti na v §§ 60 in 79 splošnega predpisa za blagajne z dne 16. novembra 1899 naredb. št. 220 navedeni način kot iz postavnega prometa izključeni, zaznamovali oziroma zarezali.

Ob enem je finančno ministerstvo dovolilo za toliko časa, dokler se kaj drugega ne ukrene, da se ti novci sprejemajo v zameno pri c. kr. glavni kovnici in pri puncevnih uradih ter pri c. kr. blagajnah, katere poslujejo kot blagajnice menjalnice, na zahtevo strank in sicer po brutto-teži in za jednotno ceno 120 K per 1 kg teže kovanega denarja.

Nadalje se je dovolilo, da se sprejemajo v zameno komadi po četrt goldinarja avst. velj. pri imenovanih uradih na zahtevo strank po brutto-teži in za jednotno ceno 70 K per 1 kg teže kovanega denarja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 1. marca. Včeraj se je vršila prva seja odseka za podpore o nesrečah, prizadetih po elementarnih nezgodah. Tu je prišel na vrsto tudi dr. Šusteršičev predlog o potresnem posojilu ljubljanskem. Poslanec ljubljanskega mesta dr. Tavčar se niti toliko ni zmenil, da bi bil k seji prišel in poročal. Za referenta o ljubljanskem potresnem posojilu je bil izvoljen krščansko-socialni poslanec Steiner.

Dunaj, 1. marca. Danes je prišla sem deputacija mesta Idrije, katera je šla k poljedelskemu ministru bar. Giovanelliju in k učnemu ministru dr. Hartelu. Tu je razložila kulturne zadeve idrijskih delavcev. Oba ministra sta izjavila, da bosta podpirala ustanovitev realke v Idriji, in da se bo že v jeseni otvoril prvi razred.

Dunaj, 1. marca. Parlamentarni položaj se bo pojasnil do ponedeljka ali do torka. Čehi so pripravljani od obstrukcije toliko odnehati, da se doseže razprava o rekrutnem in o žgannjarskem predlogu. Slovanski centum pa odločno zahteva, da pridejo v razpravo tudi investicije in zakon o poljedelskih zadrukah še pred velikonočnimi počitnicami.

Da se to omogoči, sta poslanca Šusteršič in Berks s tovariši stavila nujni predlog, da se ta zadeva brez prvega branja izroči odseku. Če slovanski centum s tem prodere, je obstrukcija skoro onemogočena.

Dunaj, 1. marca (C. B.) V današnji seji je predložila vlada mej drugimi načrt zakona, s katerim se preminjajo nekatere določbe gled pokojnin katoliških duhovnikov v obče-koristnih zavodih ter onih, ki so nastavljeni pri ordinarijatih in v semeniščih.

Dunaj, 1. marca (C. B.) Predsednik grof Vetter izjavi danes na vprašanje posl. Kaiserja, da bo rad pospeševal delavnost zbornice in pri vlaganju nujnih predlogov stavljal potrebne pripomnje, ne sme pa jednostavno zavrniti nujnega predloga. Posl. Brzorač vpraša zopet predsednika v zadevi nemških interpelacij. Posl. Hruby, Schual, Fressl in Heinrich so govorili k zapisniku, nato posl. Cingr utemeljuje nujni predlog glede mladoletnih in ženskih delavcev, delavne dobe in nedeljskega počitka v rudnikih.

Dunaj, 1. marca. Vlada je predložila zakonsko osnovo za pokojnino katoliških duhovnikov, ki so v službi pri škofijskih pisarnah, ordinarijatih in konzistorijih. Predlog o krošnjarstvu se vjema s prejšnjim, le nekatere določbe so poostrene. Tudi mesta, ki nimajo 5000 prebivalcev, si morejo pridobiti ugodnosti.

Dunaj, 1. marca. V davčnem odseku je predsednik Kaizl. podpredsednika sta Menger in Povše. V varovalnem odseku je podpredsednik Vencajz.

Dunaj, 1. marca. Mladočeški poslanci so danes zopet rekrimirali glede čeških interpelacij. Seja je bila precej mirna. Socialni demokrat Cingr je stavljal predlog glede osemurnega delavnika v rudokopih. Debata se nadaljuje.

Dunaj, 1. marca (C. B.) Poslanci vsenemške zveze so sklenili, da preprečijo za obstrukcijo delovanje češkega deželnega zbora, ako Čehi v drž. zboru ne odnehajo od obstrukcije.

Dunaj, 1. marca. Vitez Jaworski je obolel. Njegov sin je poklican na Dunaj.

Dunaj, 1. marca. V odseku, ki se peča z ugovori proti volitvam nekaterih poslancev, je bilo razdeljenih včeraj nekaj nadaljnih volivnih aktov. Poslanec dr. Šusteršič je dobil odkazane akte dveh poslancev. Z volivnim aktom Plantanovim se bo pečal posl. Šileny.

Berolin, 1. marca. Nemški cesar je bil včeraj v smrtni nevarnosti. Ko se je njegov voz zavil preko ulice pri operi, priletel je nasproti elektriški tramvaj. Zavora pri tramwaju je odpovedala. V trenutku, ko bi morala vozova trčiti, napravil je kočijaž obupen poskus, da konje zavije na stran. Poskus se je posrečil, in tako je se voz elektriškega tramwaja le malo zadel ob cesarjev voz. Na licu mesta je bila v hipu velika množica, ki je cesarja pozdravljala.

Vratislava, 1. marca. Vojsna uprava je pričela preiskavo in trdi, da se nahaja mej poljskimi vojaki zarota, katere namen je, da poljski vojaki v slučaju vojne zapuste nemško zastavo in pobegnejo v rusko armado.

Petrograd, 1. marca. Naučnega ministra je 27. t. m. popoldne neki Karpovič ustrelil v vrat, ko ga je minister vsprejel v avdijenci.

Zofija, 1. marca. Bolezen prestolonaslednikova se je zopet poslabšala.

Bruselj, 1. marca. Krüger je dobil brzojavko, da sta mu sin in zet padla v boju.

De Aar, 1. marca (Reut. urad.) Po zadnjih poročilih se nahajata Dewet in Stein s svojimi in Hertzogovimi četami ob južnem bregu reke Oranje in čakata, kedaj bota mogla prekoračiti reko.

London, 1. marca. Razni listi poročajo, da se je Botha formalno udal lord Kitchenerju. Reut. urad poroča, da vlada še ni prejela o tem nikakega obvestila.

London, 1. marca. S premišljenim taktičnim postopanjem se je posrečilo Bothi ločiti nasledujoče ga angleške oddelke in prisilil jih je, da so se morali naglo umakniti. French je s svojim oddelkom potisnjen mej Bothove in Mayerjeve čete.

Kapstadt, 1. marca. Frenchove operacije znatno ovira vedno deževje. Ujetih je vsak dan več (?) Burov, ali pa izročje orožje. Dewet je našel, da je nemogoče prekoračiti reko pri Hope-townu, in se je obrnil (!) proti jugozahodu. Sedaj je na potu proti Philips-townu. Stein gre z njim; pridružila sta se mu tudi Hertzog in Brabant.

London, 1. marca. Sedaj je pojasnjeno, kje je zajel French nekaj topov in streljiva. Njegovi strelci so zasledili zakope, v katere so svojedobno Buri skrili nekaj vojne potrebščine.

Berolin, 1. marca. Rusko-kitajski dogovor glede Mandžurije je tu naredil mučen vtis. Agrarni listi prijemljejo drž. kancelarja radi njegove Angležem prijazne politike, ter kažejo na to, da se Rusija pri pogodbi ni nič ozirala na Nemčijo.

Umrli so:

27. februarija Matilda Karal, zasebnica, 61 let, Rimska cesta 21, jetika.

V bolnišnici:

27. februarija. Jakob Beršnik, kajzarja sin, 12 let, jetika.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 28. februarija 1901.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	K 7.77 do K 7.78
» za maj-junij . . .	7.87 » » 7.88
» za jesen . . .	7.97 » » 7.98
Rž za pomlad . . .	7.68 » » 7.69
» za maj-junij . . .	7.67 » » 7.68
» za jesen . . .	7.01 » » 7.02
Tursica za maj-junij . . .	5.54 » » 5.55
» za julij-avg. . .	5.65 » » 5.66
Oves za pomlad . . .	6.67 » » 6.68

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanja barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pahovina v 1. urah
28.	9. zvečer	733.6	1.6	sl. jz.ah.	jasno	
1.	7. zjutri	731.9	2.1	sl. jvzh.	oblač.	0.0
2.	popol.	732.3	6.4	sl. jz.ah.	dež	

Srednja večerajšnja temperatura -1.5, normale: 1.2

Odprto pismo

„Slov. Narodu“.

Podpisani možje vidovske župnije na Notranjskem smo dolgo časa molčali na surove, podle, skozi in skozi lažnjive dopise, ki so prihajali v »Slov. Narodu« zoper našega od nas vseh ljubljenelega, spoštovanega dušnega pastirja, veleč. gospoda Jan. Lovšina. A sveta naša dolžnost nas pa veže, da ne molčimo več, ampak da nastopimo proti »Slov. Narodu« javno in da izrazimo svoje mnenje celemu svetu.

Javno povemo, da se mi podpisani zgražamo nad takim ravnanjem nasproti duhovnikom, da izrecno obojamo tako pisanje tukajšnjih par pristašev »liberalne misli«, ki bi radi v imenu cele fare blatili nas in našo duhovnijo.

Mi Vidovci nismo nobenemu človeku dosedaj dali pravice, pisati v imenu nas vseh laži, obrekovanja in vsakovratne budalosti in neumnosti čez našega vrliga dušnega pastirja. Najmanj pa pustimo, da bi kdo prijemal našega gospoda župnika zaradi njegovih duhovskih dolžnosti, katere on natančno in vestno vselej in vsikdar izpolnjuje.

Mi vai podpisani javljamo, da bomo vedno stali v prvih vrstah katoliško narodne stranke, od katere nas ne odvrne nihče, »Slovenski Narod« naj pa bo prepričan, da pri nas niso zanj ugodna tla in da bomo skrbeli za to, da »Slovenski Nar.« ne najde pri nas nobene druge poti, kakor k večjem »v šolo«, kjer ima svoja dva pristaša, in mogoče, če se sem in tje zgleda in bere še pri naših par liberalcih, katerih se je naštelo pri zadnji volitvi celih »šest« z županom vred.

»Slovenski Narod« pusti naj nas in našega dušnega pastirja v miru, če pa noče, le naprej, mi se ne ustrašimo in poiskali si bomo že še druga pota, da se pride enkrat takemu nesramnemu početju do konca. Gospoda župnika pa prosimo, da se ne da ostrašiti od napadov naših liberalcev, ampak da vztraja na svojem dosedanem mestu.

Ob tej priliki zahvaljujemo g. župnika za ves njegov dosedanji trud, ki ga je imel za dušno in časno korist naše župnije, in naj bo prepričan, da ga razun par znanih liberalcev vsi ljubimo in spoštujemo.

Sv. Vid nad Cirknico, dne 9. februarija 1901.

Anton Žnidaršič, prvi svetovalec; J. Doles, drugi svetovalec; Pavel Tekavec, tretji svetovalec; Janez Korošec, Janez Rudolf, Janez Korošec, Jože Štrukelj, Janez Milavec, podžupani in odborniki; Janez Ponikvar, Franc Rutar, Franc Šivec, odborniki.

(Sledi še 90 podpisov.)

VABILO

na

III. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice pri sv. Jakobu ob Savi,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

kateri se vrši

v nedeljo dné 10. marca 1901

ob 10. uri dopoldne

v zadrugi pisarni v župnišču.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za leto 1900.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Razni nasveti.

216 1-1

Načelstvo.

VABILO

na

I. redni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Št. Janžu,

ki se bode vršil

v nedeljo dné 17. marca 1901

ob 1/8. uri dopoldne

v spodnjih prostorih župnišča.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za leto 1900.
3. Prememba pravil.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Razni nasveti.

V Št. Janžu, dné 28. febr. 1901.

Načelstvo.

Zahvala. 218 1-1

Ginjenim zrcem izpolnimo dolžnost, da se za mnogobrojno častilno spremstvo k poslednjemu počitku našega predragega sina, odnosno brata in svaka, gospoda

Josipa Seunig-a

trgovca v Ljubljani

vsem častitim gg. prijateljem in znancem, osobito tudi slav. društvu „Sokol“, darovateljem vencev, ter sploh vsem udeležencem najiskrenejše zahvaljujemo.

Tem potom zahvaljujemo se najiskrenejše tudi vsem čast. prijateljem in znancem za izražano sožalje.

Žalujoči sorodniki

Prym-peresa,

trpežna, iz najboljšega jekla, obdržé do ôkratno toliko črnila kot navadna peresa, dasi v ceni niso dražja Prym-pero ima tudi to dobro lastnost, da ne dela madežev, ako se pregloboko v črnilo pomoči.

Izdaja je v treh vrstah:

Znamka 21639 E F za tanko pisavo,

F za malo debelejšo pisavo

M za navadno debelo pisavo

1 skatija — 144 peres stane K 2.40, po pošti 10 h več. 175 6-2

Edino zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Bonač

v Ljubljani, nasproti c. kr. glavni pošti.

„The Mutual“, zavarovalna družba za življenje v New-Jorku.

Ustanovljena 1842.

Z nasprotnim zavarovanjem.

Skupno premoženje dné 1. januarja 1900:

K 1489⁶/₁₀ milijonov.

Čisti dobiček v prid zavarovancev leta 1899:

K 38,158.423.

202 7-3

Jamstvena glavica za zavarovalne pogodbe v Avstriji sklenjena je shranjena pri c. kr. ministerskem plačilnem uradu na Dunaji.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

BRATA POLLAK v Ljubljani.

Žrebanje nepreklicno
23. marca 1901

Glavni dobitek
60.000 kron
v gotovini po odbitku 20%.

„Invalidendank“-srečke
à 1 krono

122 13-4

priporoča **J. C. MAYER v Ljubljani.**

Dunajska borza.

Dné 1. marca.	
Skupni državni dolg v notab	98.60
Skupni državni dolg v srebru	98.55
Avstrijska zlata renta 4%	118.20
Avstrijska kronska renta 4%	98.20
Ogerska zlata renta 4%	118.30
Ogerska kronska renta 4%	98.60
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	167.3
Kreditne delnice, 160 gl.	673.75
London vista	240.47 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vob.	117.37 1/2

20 mark	23.40
20 frankov (napoleonador)	19.08
Italijanski bankovci	90.45
C. kr. cekini	11.33

Dné 28. februarija.

3-2% državne srečke l. 1855, 250 gl.	181.-
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	168.-
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	209.50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.65
Tisine srečke 4%	143.25
Dunavske vravnjavne srečke 5%	258.-

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	106.10
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.25
Priporočne obveznice državne železnice	428.50
» južne železnice 3%	348.-
» južne železnice 5%	124.25
dolenjskih železnic 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gl.	394.-
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	370.-
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	47.50
Ogerskega	5.-
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	—
Rudolfove srečke, 10 gl.	59.-

Salmove srečke, 40 gl.	187.-
St. Genois srečke, 40 gl.	227.-
Waldsteinove srečke, 20 gl.	391.-
Ljubljanske srečke	57.-
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	276.-
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6305.-
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	822.-
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	104.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	152.-
Montanska družba avstr. plan.	441.-
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	458.-
Papirnih rublev 100	253.25

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, donarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče viacoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.